

I n h o u d

7	de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken <i>Woord vooraf</i>
9-30	P.M.M.A. Bringmans, P.M. Vermeersch, F. Gullentops, A.J. Groenendijk, E.P.M. Meijs, J.-P. de Warrimont & J.-M. Cordy <i>Preliminary Excavation Report on the Middle Palaeolithic Valley Settlements at Veldwezelt-Hezerwater (prov. of Limburg)</i> Voorlopig Opgravingsrapport van de Midden-Paleolithische Valleïnederzettingen te Veldwezelt-Hezerwater (prov. Limburg)
31-64	K. De Groote, J. Bastiaens, W. De Clercq, K. Deforce & M. Vandenbruaene <i>Gallo-Romeinse graven te Huise 't Peerdeken (Zingem, prov. Oost-Vlaanderen). Een multidisciplinaire analyse</i> Gallo-Roman cremation graves at Huise 't Peerdeken (Zingem, prov. of East-Flanders). A multidisciplinary analysis
65-82	Y. Hollevoet <i>Romeinse off site-fenomenen en vroegmiddeleeuwse nederzettingssporen in de verkaveling Molendorp te St. Andries/Brugge (prov. West-Vlaanderen)</i> Roman off site-phenomena and early medieval settlement traces at Molendorp, St. Andries/Bruges (prov. of West-Flanders)
83-94	Y. Hollevoet <i>Vroegmiddeleeuwse nederzettingssporen nabij de Zandstraat te Ettelgem (stad Oudenburg, prov. West-Vlaanderen)</i> Early Medieval Settlement Traces near the Zandstraat at Ettelgem (Oudenburg, prov. of West-Flanders)
95-110	S. Vanhoutte & M. Pieters <i>Archeologisch noodonderzoek op het toekomstige bedrijventerrein Plassendale III (Zandvoorde, stad Oostende, prov. West-Vlaanderen). Interimverslag 2000-2001</i> Archaeological investigations on the future industrial site of Plassendale III (Zandvoorde, city of Oostende, prov. of West-Flanders). Preliminary report 2000-2001
111-114	A. Ervynck <i>De introductie van het konijn in de Lage Landen: een verkeerde datering voor vondsten uit een latrine bij de abtswoning van de Sint-Salvatorsabdij te Ename (stad Oudenaarde, prov. Oost-Vlaanderen)</i> The introduction of the rabbit in the Low Countries: a wrong date for the finds from a cesspit near the abbot's house in the abbey of Sint-Salvator at Ename (community of Oudenaarde, province of East-Flanders)
115-130	N. Lemay & E. Roels (met een bijdrage van A. Lentacker) <i>De toren van het Torregoed in Heurne (gem. Oudenaarde, prov. Oost-Vlaanderen)</i> The tower of het Torregoed in Heurne (city of Oudenaarde, prov. of East-Flanders)
131-140	A. Ervynck, M. Van Strydonck & M. Boudin <i>Dietreconstructie en herkomstbepaling op basis van de analyse van de stabiele isotopen ¹³C en ¹⁵N uit dierlijk en menselijk skeletmateriaal: een eerste verkennend onderzoek op middeleeuwse vondsten uit Vlaanderen</i> Diet reconstruction and establishment of place of origin by ¹³ C en ¹⁵ N stable isotope analysis on animal and human skeletal remains: a pilot study on medieval material from Flanders

141-200	<p>L. Schietecatte <i>Laat- en postmiddeleeuws leer uit het verlaten vissersdorp 'Walraversijde' (Stad Oostende, prov. West-Vlaanderen)</i> Late and Post-Medieval Leather from the Lost Fishermen's Village of <i>Walraversijde</i> (Mun. of Oostende, Prov. of West-Flanders)</p>
200-224	<p>V. Gelorini, L. Meersschaert & J.-P. Van Roeyen <i>Archeobotanisch onderzoek van enkele laat- en postmiddeleeuwse archeologische contexten uit de onderzoekszone Verrebroekdok (Beveren, prov. Oost-Vlaanderen)</i> Archaeobotanical investigations of several archaeological features from the research area of Verrebroekdok (Beveren, prov. of East-Flanders)</p>
225-230	<p>F. De Buyser, L. Beeckmans & T. Bellens <i>Een 17de-eeuws muntdepot in 'de Ooievaarsnest' te Geel (prov. Antwerpen)</i> Un dépôt monétaire du 17ième siècle à Geel (prov. d'Anvers)</p>
231-276	<p>M. Pieters, L. Schietecatte, A. Ervynck, W. Van Neer & D. Caluwé (met bijdragen van F. De Buyser, J. Eeckhout, D. Houbrechts & L. Muylaert) <i>De Visserskaai te Oostende (prov. West-Vlaanderen): archeologie van een in de 17de eeuw zwaar geteisterde stad</i> The Fishermen's Quay at Ostend: the Archaeology of a severely war-stricken town at the beginning of the 17th century (prov. of West-Flanders)</p>
277-318	<p>M. Vandenbruaene, M. Pieters, A. Ervynck, M. Van Strydonck, L. Schietecatte & A. Maes (met bijdragen van L. Vermeulen & E. Wauters) <i>Fysisch-antropologisch onderzoek van postmiddeleeuwse menselijke skeletten aangetroffen te Oostende (prov. West-Vlaanderen) buiten reguliere begraafplaatsen</i> Postmedieval skeletal remains at Ostend (prov. of West-Flanders). Victims of the Siege of Ostend (1601-1604)?</p>
319-328	<p>R. Van Laere <i>Een muntdepot uit het begin van de 20ste eeuw aan het Vrijthof te Tongeren (prov. Limburg)</i> Un dépôt monétaire du début du 20ième siècle à Tongres (prov. du Limbourg)</p>

W o o r d   v o o r a f

Ik ben ten zeerste verheugd dat ik dit nieuwe boek van het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium kan aankondigen, en wel om twee redenen.

Vooreerst is er de rijke inhoud van deze publicatie. *Archeologie in Vlaanderen VII* toont opnieuw aan hoe bijzonder waardevol het bodemarchief van Vlaanderen is en hoe sterk gedifferentieerd het onderzoek. Ons vroegste verleden kwam aan het licht in de midden-Paleolithische nederzettingen van Veldwezelt in de provincie Limburg. Uit Tongeren kwam het meest recente studie-object, nl. een muntdepot uit het begin van de 20ste eeuw. Een tweede muntschat gevonden in Geel in de provincie Antwerpen dateert uit de 17de eeuw. In Oost-Vlaanderen werden zowel Gallo-Romeinse brandrestengraven in Huise onderzocht, als een laatmiddeleeuwse woontoren in Heurne. Archeobotanisch onderzoek probeerde dan weer een beeld te geven van het laat- en postmiddeleeuwse landschap van het Verrebroekdok in Beveren. ¹⁴C-dateringen op vondsten uit Ename corrigeerden het beeld dat we hadden van de introductie van het konijn in de Lage Landen. Op basis van isotopenanalyse op middeleeuws botmateriaal werd een eerste onderzoek naar dieetreconstructie en herkomstbepaling uitgevoerd. In de provincie West-Vlaanderen werden Romeinse en middeleeuwse sporen aangetroffen in Brugge, Ettelgem en Zandvoorde. Ook Oostende komt aan bod met de studie van leer uit Walraversijde en het archeologisch en fysisch-antropologisch onderzoek aan de Visserskaai en op het Mijnplein.

Wat me eveneens verblijdt, is het feit dat *Archeologie in Vlaanderen VII* verschijnt enkele maanden nadat boek VI uitkwam. Het snel na elkaar uitgeven van de publicaties bewijst dat het IAP een hernieuwde dynamiek heeft gevonden. Dit is belangrijk met de op til zijnde hervormingen voor ogen. Dat aan die herstructurering intensief wordt gewerkt, maken enkele recente gegevens duidelijk. Op zeer korte termijn zullen in de Afdeling Monumenten en Landschappen 11 beheers-archeologen worden aangesteld. De uitbouw van deze nieuwe cel maakt het mogelijk dat AML vanaf dit jaar het beheer van het archeologisch erfgoed zal kunnen behartigen. En dit in nauwe samenwerking met het IAP dat met de toegevoegde kennis van AML zal worden hervormd tot een nieuwe wetenschappelijke instelling, BRON. In het vooruitzicht van de oprichting van BRON is het belangrijk dat beide groepen reeds sinds enkele maanden samenwerken op dezelfde locatie: het Phoenixgebouw aan de Albert II-laan in Brussel.

Archeologie in Vlaanderen VII wijst op het nieuwe elan binnen het IAP, een elan dat tevens het integratieproces met de kennis van AML ten goede komt. Dit alles laat voor BRON een succesvolle toekomst verhoppen.

Paul Van Grembergen
Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken